

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

**IZVJEŠĆE O UČINCIMA PROVEDBE
ZAKONA O OTOCIMA
U 2009. GODINI**

Zagreb, svibanj 2010.

S A D R Ź A J

1. UVOD	3
2. ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR RAZVOJNE POLITIKE REPUBLIKE HRVATSKE PREMA OTOCIMA	4
3. PROGRAMI I MJERE VLADE REPUBLIKE HRVATSKE KAO POTICAJ ODRŽIVOM RAZVOJU HRVATSKIH OTOKA.....	6
4. ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI U 2009.	7
5. PROVEDBA ZAKONA O OTOCIMA U 2009.	11
6. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA U 2009.	15
6.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva	17
6.1.1. Državni sektor	17
6.1.2. Javni sektor.....	28
6.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja.....	30
7. UČINCI ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA U RAZDOBLJU 2004.-2009.....	31
8. ULAGANJA PO POJEDINIM USPOREDNIM RAZDOBLJIMA ZA KOJE JE PODNESENO IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA O OTOCIMA	39
9. ZAKLJUČAK	40
10. POPIS PRILOGA	42

***Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2009. godini
Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskom saboru temeljem
odredbe članka 38. Zakona o otocima („Narodne novine“ 34/99,
32/02, 33/06).***

1. U V O D

Ovo **Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2009. godini**, kao i već usvojena prethodna četiri za razdoblja 2004.-2005., 2006., 2007. i 2008. godinu, predstavlja analitički prikaz provedbene politike Vlade Republike Hrvatske prema kojoj je vrednovanje Jadrana i pomorska orijentacija zemlje, odnosno razvitak i pojačana briga o otocima, osnovni prioritet, temeljen na kriterijima ubrzanog, osmišljenog i sustavnog razvoja s naglaskom da se sve provodi po principima održivosti.

Upravo zbog takvog vođenja politike razvoja hrvatskih otoka je otok Brač, na svjetskoj razini, bio odabran za mjesto održavanja I. internacionalne konferencije o održivom razvoju otoka koja se održavala u Bolu od 19. do 21. travnja ove godine.

Vođena osnovnom definicijom održivog razvoja da je to razvoj koji osigurava udovoljavanje današnjim potrebama, ne ugrožavajući pri tom mogućnost budućih generacija da zadovolje svoje potrebe (G. H. Brundtland, 1987.), Hrvatska Vlada već dugi niz godina provodi brojne mjere i aktivnosti koje bi uz ekološku održivost trebale osigurati društvenu stabilnost i gospodarski rast u otočnim zajednicama. Provođenje brojnih strategija, programa i projekata i ulaganje značajnih sredstva u razvoj otoka temelji se na svim načelima održivog razvoja (supsidijarnost, partnerstvo, strateško planiranje, programiranje, koordinacija, upravljanje, praćenje i ocjenjivanje) i upravo zbog toga briga i ulaganje Države u otoke postižu željene ciljeve – zaštitu postojećih vrednota i očuvanje resursa, dugoročno stvaranje boljih i kvalitetnijih uvjeta života, te demografski, društveni i gospodarski napredak.

2. ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR RAZVOJNE POLITIKE REPUBLIKE HRVATSKE PREMA OTOCIMA

Briga i razvojna politika Republike Hrvatske prema otocima temelji se na jasnom i kvalitetnom zakonodavnom okviru. U prvom redu tu je Ustav Republike Hrvatske koji je svojim člankom 52. zadao pravila promišljanja i ponašanja prema otocima, a na temelju kojeg je izrađen Nacionalni program razvitka otoka, prvi strateški dokument koji je postavio okvire za njihov razvoj. Nacionalni program razvitka otoka bio je osnova za ozakonjenje svih misli, ideja i inicijativa usmjerenih na razvoj otoka te je 1999. donesen osnovni Zakon o otocima, a 2002. i 2006. njegove izmjene i dopune, kojima se poboljšalo pojedine odredbe Zakona i učinilo učinkovitijom njegovu provedbu.

Ne manje važni su i svi doneseni podzakonski propisi koji proizlaze iz Zakona o otocima, kao i ostali zakonski i podzakonski pozitivni pravni propisi Republike Hrvatske iz ostalih područja. Svi oni detaljnije razrađuju i omogućuju operacionalizaciju i provedbu pojedinih zakonskih odredbi koji se odnose na hrvatske otoke.

Kvalitetna provedba načela održivog razvoja otoka naročito se očituje kroz institucionalizaciju brige o otocima. Supsidijaranost, partnerstvo i koordinacija važna su načela dobrog upravljanja održivim razvojem uopće, a posebno su značajni elementi koji se uspješno prakticiraju kroz zadnjih 15-tak godina osmišljenog i institucionaliziranog razvoja hrvatskih otoka.

Prva institucija koja je kroz ustavne odredbe definirala otoke kao područja od važnosti za ukupni razvoj Republike Hrvatske a time i zadala pravila ponašanja prema tim prostorima je Hrvatski sabor, a nastavno na njega Vlada Republike Hrvatske kroz svoja tijela državne uprave.

Na regionalnoj razini postoji 7 jedinica regionalne samouprave, odnosno 7 obalno-otočnih županija (Istarska, Primorsko-goranska, Ličko-senjska, Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska i Dubrovačko-neretvanska) čija je jedna od većih zadaća skrb o otocima koji im teritorijalno i administrativno pripadaju.

Prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj na otocima ima 51 jedinica lokalne samouprave, odnosno 12 otočnih gradova i 39 otočnih općina (uključujući i poluotok Pelješac). Neki otoci nemaju organiziranu jedinicu lokalne samouprave pa se broju od 51 pribraja još 8 kopnenih gradova i općina (Dubrovnik, Split, Trogir, Šibenik, Vodice, Sv. Filip i Jakov, Pakoštane, Zadar) koje su zadužene za otoke. Sveukupno 59 jedinica lokalne samouprave skrbi o 50 naseljenih otoka na kojima u 344 naselja živi 124.870 stanovnika.

Najniža organizirana institucionalna jedinica upravljanja otocima su mjesni odbori koji su naročito značajni na manjim i malim naseljenim otocima, posebno na onima na kojima ne postoje formirane jedinice lokalne samouprave (npr. Drvenici, Elafiti, šibenski otoci, zadarski otoci, lošinjski otoci). Na tim otocima mjesni odbori imaju veliku ulogu i glavna su veza između otočne zajednice i njenih problema sa jedinicom lokalne i regionalne samouprave, a često imaju potrebu i direktno se obratiti Vladi Republike Hrvatske.

Ostali sudionici važni za održivi razvoj hrvatskih otoka su javna poduzeća (Jadrolinija, HEP, Hrvatske vode, Hrvatske šume, Hrvatske ceste, Hrvatska pošta, HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Odašiljači i veze d.o.o., itd.), zatim gospodarske i obrtničke komore, kao i nedavno novoosnovana poljoprivredna komora.

Sve veću ulogu i utjecaj na zajedničku koordiniranu skrb o otočnim zajednicama imaju i institucije civilnog društva – nevladine organizacije, udruge, akademije, dobrotvorne organizacije, klubovi, neprofitne organizacije, fondacije, grupe, ... One svojim programima i aktivnostima najdirektnije iniciraju i animiraju otočno stanovništvo da se aktivno uključi u zajednički trud i aktivnosti očuvanja i unapređenja života na otocima.

Vlada Republike Hrvatske je svoju ulogu u razvoju otoka pozicionirala unutar tijela državne uprave, odnosno resornog ministarstva koje u svom sastavu ima organizacijsku jedinicu kojoj je primarna zadaća skrb o hrvatskim otocima.

Do 1995. godine nije bila uspostavljena struktura koja bi organizirano brinula o razvoju otoka na razini Vlade Republike Hrvatske.

1995. godine osnovan je Centar za razvitak otoka pri Ministarstvu pomorstva, prometa i veza. 1996. Centar je premješten u Ministarstvo razvitka i obnove koje je, u suradnji s drugim tijelima državne uprave i relevantnim stručnjacima izradilo prve propise iz područja razvoja otoka.

Od 2000. godine postoji Uprava za otoke odnosno Uprava za otočni i priobalni razvoj, danas u okviru resora mora pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, sa izdvojenom jedinicom u Splitu.

Uprava ima stalno zaposlenih 16 djelatnika koji dnevno, u skladu sa zakonskim nadležnostima, koordiniraju rad svih sudionika u razvoju otoka na svim razinama i u svim područjima. Uprava posjeduje sve potrebne dokumentacijske i informatičke podloge temeljem kojih ima uvid u prikaz stanja hrvatskih otoka a što je preduvjet ostvarenja programa, ciljeva i mjera Uprave. Godišnje se obradi do 5.000 predmeta otočne problematike, a za provedbu programa i projekata u državnom proračunu na godišnjoj razini do sada je osiguravano preko 200 milijuna kuna.

3. PROGRAMI I MJERE VLADE REPUBLIKE HRVATSKE KAO POTICAJ ODRŽIVOM RAZVOJU HRVATSKIH OTOKA

Otoci su jedino kroz Nacionalni program razvitka otoka obrađivani kao posebna cjelina, a u svim ostalim razvojnim dokumentima oni su sastavni dio ukupnog razvoja Republike Hrvatske.

Osim u Nacionalnom programu razvitka otoka i iz njega proizašlih, izrađenih i usvojenih razvojnih dokumenata na razini resornog ministarstva, ideje, inicijative i konkretni prijedlozi za razvoj hrvatskih otoka nalaze se i u drugim strateškim i razvojnim dokumentima.

Tako postoje razne strategije (Strategija zaštite okoliša, Prijedlog strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske, Strategija razvoja gospodarstva, Strategija razvoja nautičkog turizma RH, Strategija razvoja turizma, Strategija razvoja energetskog sustava, ...) kao i programi i projekti (CEB IV i V, EIB III, HOP, energetika (UNP), pomorski, cestovni i zračni prijevoz, gospodarstvo, vodoopskrba, e-obrazovanje, udruge civilnog društva, izgradnja luka, zaštita prostora (od prekomjerne izgradnje i pravo prvokupa države nad nekretninama važnim za RH), zbrinjavanje otpada, ...) koji se provode na otocima i iz kojih proizlaze brojne mjere i aktivnosti.

Tijekom godina povećavao se broj mjera i aktivnosti, koje su proizašle iz Zakona o otocima i njegovih podzakonskih akata, kao i iz ostale zakonske regulative drugih područja, koje neosporno doprinose napretku razvoja otoka u svim segmentima, te iz spomenute strateške, programske i projektne dokumentacije.

Mjere i aktivnosti odnose se na:

- bolje, kvalitetnije i jeftinije povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno
- izgradnju prometne, komunalne i društvene infrastrukture
- zaštitu i upravljanje prostorom
- potpore, subvencije i povoljnije kreditne programe
- poboljšanje porezne i kreditne politike prema jedinicama lokalne samouprave na otocima
- razvoj gospodarstva
- poboljšanje zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
- poboljšanje uvjeta obrazovanja
- potpore u poljoprivredi, ribarstvu, turizmu, kulturi,...
- poboljšanja u zakonodavstvu

4. ZAKONODAVNE AKTIVNOSTI U 2009.

Uz ostalo briga Države o otocima očituje se i kroz izradu zakonskih i podzakonskih propisa koji se odnose na područja na kojima otoci nisu zasebne cjeline, ali su pojedine odredbe tih propisa itekako značajne za njihov održivi razvoj. I u 2009. godini izrađivani su zakonski i podzakonski akti, te okvirni normativni akti koji uvažavaju i specifičnosti otoka, a njihove odredbe značajne su i za provođenje mjera otočnog održivog razvoja.

Radi se o sljedećim aktima:

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 33/06, 38/09, 87/09)
2. Uredba o uvjetima i vrednovanju kriterija za davanje koncesija za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 4/10)
3. Pravilnik o područjima s otežanim uvjetima gospodarenja u poljoprivredi („Narodne novine“ 154/09)
4. Pravilnik o unutarnjem redu u parku prirode „Lastovsko područje“ („Narodne novine“ 154/09)
5. Zakon o poštanskim uslugama („Narodne novine“ 88/09) – „... standardni rokovi uručenja pošiljke adresirane na primatelja na otocima produljuju se za jedan dan“ – čl. 27. st. (2)
6. Nacionalni program za mlade od 2009. do 2013. godine („Narodne novine“ 82/09) – programi socijalne integracije mladih iz ratom pogođenih krajeva, ruralnih krajeva, na otocima i u malim mjestima
7. Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku za 2009. godinu („Narodne novine“ 43/09)
8. Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja sredstava Fonda za regionalni razvoj Republike Hrvatske („Narodne novine“ 32/09)
9. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“ 30/09)
10. Plan zdravstvene zaštite Republike Hrvatske („Narodne novine“ 28/09)

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2009. godini izradilo jedne izmjene i dopune zakona i jednu uredbu, ali je bilo uključeno u izradu ostalih dokumenata, te zakonskih i podzakonskih akata čija provedba će biti od važnosti za daljnji razvoj hrvatskih otoka.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 33/06, 38/09, 87/09)

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu usklađene su odredbe Zakona sa Zakonom o koncesijama („Narodne novine“ 125/08) koji je stupio na snagu 01. siječnja 2009. godine od kada se i primjenjuje postupak davanja koncesija propisan tim Zakonom.

Ovim Izmjenama i dopunama Zakona brisane su i izmijenjene odgovarajuće odredbe iz Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu koje su bile suprotne Zakonu o koncesijama i na taj način predložene su zakonske pretpostavke za davanje novih koncesija na linijama koje još nisu koncesionirane.

Isto tako dio odredbi koje se odnose na povremeni prijevoz, terminološki su usklađene sa Zakonom o pružanju usluga u turizmu.

Izmjenama i dopunama Zakona su ujedno uređena i pitanja za koja se u dvogodišnjoj primjeni Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu uočilo da nisu u cijelosti uređena odnosno da ih treba na drugačiji način ili jasnije propisati. To se prvenstveno odnosi na definiranje obavljanja prijevoza u slučaju nastanka izvanrednih okolnosti, kao i mogućnosti zamjene broda za vrijeme trajanja koncesije.

Javni obalni linijski pomorski prijevoz je specifična djelatnost, koji se mora kontinuirano i redovito obavljati jer svaki njegov prekid dovodi do nepovezanosti otoka s kopnom. Upravo iz tih razloga davatelj koncesije mora imati mogućnost da u izvanrednim okolnostima ugovori obavljanje privremenog prijevoza bez provođenja dugotrajne procedure izabiranja koncesionara putem javnog natječaja dok traju izvanredne okolnosti (nemogućnost obavljanja prijevoza bilo zbog brodar-koncesionara ili drugih okolnosti kao što je rekonstrukcija mosta, luke, ...).

Ovim Izmjenama i dopunama Zakona nužno se otvaraju mogućnosti zamjene broda za vrijeme trajanja koncesije. Sezonski karakter ove djelatnosti uvjetuje oscilacije u potrebnom kapacitetu broda (sezona - veći brod, veća

učestalost; vansezona - kapacitet neiskorišten). Omogućavanjem obavljanja prijevoza u zimskom razdoblju manjim brodom, rezultirati će uštedama odnosno smanjenjem trošenja proračunskih sredstava, dok istovremeno isto neće utjecati na kvalitetu i redovno obavljanje prijevoza.

Potreba za zamjenom brodova javlja se i u slučaju tzv. rotacije brodova kada jedan koncesionar obavlja prijevoz na više linija s više brodova pa dolazi do kvara ili havarije, pri čemu se prestaje održavati ta linija. U tom slučaju brod najbliže linije preuzeti će održavanje linije u prekidu, a na njegovo mjesto će doći brod koji je u tom trenutku optimalno rješenje za tu liniju.

Izmjenama i dopunama Zakona ujedno su povećani iznosi novčanih kazni za koje je ocijenjeno da su postali preniski. U prijelaznim i završnim odredbama propisano je u kojem roku se propisi doneseni na temelju Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu iz 2006. moraju uskladiti s ovim Zakonom.

Izmjene i dopune Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu stupio je na snagu 29. srpnja 2009.

Uredba o uvjetima i vrednovanju kriterija za davanje koncesija za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 4/10)

Uredba o uvjetima i vrednovanju kriterija za davanje koncesija za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu ima za cilj da se važeća Uredba o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 132/06 i 145/08) uskladi s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu („Narodne novine“ 87/09).

Uredbom se detaljnije usklađuju tehnički i ekonomsko-financijski elementi, odnosno preciziraju se kriteriji prema kojima se isti vrednuju, a sve u cilju pomlađivanja i modernizacije putničke flote, kvalitete i sigurnosti pružanja prijevoznih usluga, te sigurnosti plovidbe općenito.

Kako je Zakonom o koncesijama uređen veliki dio pitanja koja se odnose na postupak davanja koncesija, predloženom Uredbom uređena su i pitanja koja spomenuti Zakon nije uređio. Naime, kako je važeća Uredba već jednom mijenjana i dopunjavana zbog izmjena koncepcijske naravi (postupak davanja koncesije), donesena je nova Uredba iz koje su odgovarajuća rješenja preuzeta u

cijelosti u ovu Uredbu, a ista se odnose na način izračuna tehničkih elemenata u slučaju kada se na nekoj liniji prijevoz obavlja s dva ili više broda.

Također su odgovarajuće odredbe terminološki izmijenjene i usklađene sa spomenutim zakonima, sadržaj ponude je dopunjen novim elementima (jamstvo za ozbiljnost ponude), a također je propisano kojih se odredaba Uredbe ponuditelj mora pridržavati kod izrade dokumentacije za nadmetanje, te je ista dopunjena i ostalim pitanjima iz područja koja su vezana za otvaranje, pregled i ocjenjivanje ponuda.

Uredbom se također omogućava produžavanje roka za potpisivanje Ugovora o koncesiji sukladno odredbama Zakona o koncesijama.

Kako je Zakon o Izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu uredio pitanje zamjene broda za vrijeme trajanja koncesije, predloženom Uredbom definirani su detaljniji uvjeti za ovu zamjenu broda.

5. PROVEDBA ZAKONA O OTOCIMA U 2009.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o otocima - institut prava prvokupa

U 2009. godini Ministarstvo je zaprimilo i protokoliralo sveukupno 13 zahtjeva za prodaju nekretnina po odredbama Zakona o otocima. Zahtjevi su se odnosili na otoke: Murter, Koludarac, Žirje, Maun, sv. Eufemija kod Čiova, Kurba Mala, Palacol, Žut, Sustipanac, Tegna, Arta Vela, Žminjak, Arta Mala, Male Srakane, Levan, Prvić.

Republika Hrvatska nije donijela odluku o kupnji niti jedne nekretnine jer za to nisu bile ostvarene potrebne pretpostavke – za neke ponuđene otoke nije utvrđena granica pomorskog dobra, nisu definirani imovinsko-pravni odnosi ponuditelja, na neke ponuđene prvokupe za navedene otoke prema Zakonu o otocima, ne odnosi se pravo prvokupa.

Uredba o uvjetima, kriterijima, visini i načinu ostvarivanja prava dodjele državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta („Narodne novine“ 77/06 i 66/07)

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture kao davatelj potpore, jednom godišnje objavljuje javni poziv za dodjelu državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta kojim se poziva moguće korisnike potpora da u skladu s člankom 11. Uredbe o uvjetima, kriterijima, visini i načinu ostvarivanja prava dodjele državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta iskoriste jednokratnu godišnju potporu, a sukladno osiguranim sredstvima u državnom proračunu Davatelja potpore.

Mjera se provodi sukladno odredbi članka 26. Zakona o otocima, a cilj provođenja je poslodavcima koji imaju sjedište i svoju djelatnost obavljaju na otocima pomoći u poslovanju na način da za svakog zaposlenog djelatnika s prebivalištem na otoku dobiju iznos potpore u visini jedne prosječne mjesečne bruto plaće (na otocima I skupine – slabo razvijenim i nerazvijenim) ili pola tog iznosa (na otocima II skupine – razvijenijim otocima) te im se na taj način pomogne u smanjenju troškova njihovog poslovanja a time i stvore uvjeti za očuvanje postojećih radnih mjesta ali i omogućiti lakše zapošljavanje novih djelatnika, čime će se unaprijediti poslovanje i razvoj otočnih firmi kao i razvoj otočnog gospodarstva.

U 2009. godini raspisan je četvrti javni poziv.

Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina („Narodne novine“ 74/08, 119/08)

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je 2008. godine izradilo Pravilnik o uvjetima i načinu subvencioniranja cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, te postupku obračuna neostvarenih prihoda distributerima ukapljenog naftnog plina, kao i njegove izmjene i dopune, te je u listopadu 2008. pokrenulo njegovu provedbu raspisivanjem javnog poziva za distribuciju ukapljenog naftnog plina na otoke. Prema Pravilniku i u 2009. godini nastavljeno je sa subvencioniranjem troškova pomorskog prijevoza ukapljenog naftnog plina na nepremoštene naseljene otoke s ciljem da taj prijevoz ne optereti cijenu navedenog energenta te da otočani njegovo korištenje plaćaju po istoj cijeni kao i stanovnici u drugim krajevima Republike Hrvatske, a sve nastavno na odredbe definirane u Strategiji i Programu korištenja ukapljenog naftnog plina (UNP) na otocima (2008.-2012.).

Otočno vijeće

Otočno vijeće koje je osnovano 2004. godine kao savjetodavno tijelo ministra mora, prometa i infrastrukture pri provođenju mjera i aktivnosti ukupnog održivog razvitka otoka i u 2009. godini nastavilo je sa svojim radom te je tijekom godine održana deseta po redu njegova sjednica od 2004. godine. Deseta sjednica održana je u mjestu Jakišnica na otoku Pagu.

Teme o kojima je raspravljano na 10. sjednici Otočnog vijeća u 2009. godinu bile su:

- Informacija o Nacrtu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu
- Informacija o Nacrtu prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama
- Izvješće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2008. godini

Nakon lokalnih izbora sredinom 2009. godine došlo je do imenovanja novih članova Otočnog vijeća i to predstavnika jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave.

Promotivne aktivnosti - dodjela oznake „Hrvatski otočni proizvod“

Početakom 2009. godine raspisan je treći javni poziv za otočne proizvođače putem kojeg su oni mogli svoje proizvode prijaviti za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. U studenom 2009. godine u Supetru na otoku Braču dodijeljene su oznake sljedećim otočnim proizvođačima – 22 proizvođača za 44 nova proizvoda:

1. LUSTRA d.o.o., Milna, otok Brač za filete dimljenog tunja u mediteranskom ulju, filete slanog inćuna u suncokretovom ulju, inćunele – masline punjene slanim inćunima u suncokretovom ulju, filete slanog inćuna, djelomično očišćenu slanu srdelu
2. OBITELJSKO POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO Ivan Parčić, Vrbnik, otok Krk za med od kadulje
3. OBITELJSKO POLJOPRIVREDNO GOSPODARSTVO Radenka Tomašić, Baška, otok Krk za med od kadulje
4. PAŠKA SIRANA d.d., Pag, otok Pag za sireve Pramenko, Dalmatinac, Primorac, Trapist, te ovčju skutu
5. OBRT ZURE RIBARSTVO, Lumbarda, otok Korčula za domaće likere Miendula, Mediteransko voće, Rogač, Naranča, Šipak, domaću rakiju Aniseta, travaricu, plavac mali Zure, bijelo vino Zure
6. OBRT LIKERI ANTUNOVIĆ, Orebić, poluotok Pelješac za biljne likere: Mirta, Gorki pelinkovac, Melisa; voćne likere: Orahovica, Limun, Naranča, Šipak, Rogač, Smokva, rakiju od aromatičnog bilja Morač, rakiju od ljekovitog bilja Travarica, voćnu rakiju Rogač, jako alkoholno piće Travka, desertno likersko piće Prosik
7. AGRO HVAR d.o.o., Hvar, otok Hvar za lavandino ulje, lavandin cvijet, medovaču Bruška, medovaču Hvaranka, med od ružmarina, med od lavande
8. RIBARSKA ZADRUGA „RIBARSKA SLOGA“, Kali, otok Ugljan za slanu srdelu u ulju, marinirane inćune u ulju, filete inćuna u ulju, filete inćuna s kaparama, masline punjene inćunima
9. POLJOPRIVREDNA ZADRUGA PRIJATELJI LASTOVA, Lastovo, otok Lastovo za ekstra džem Breskva, Smokva indiana, ekstra kapare, domaći liker od naranče, domaće rakije Rogač, Ruža, Travarica
10. OBRT NATURA DALMATIA, Ston, poluotok Pelješac za travaricu s medom i ljekovitim i aromatičnim biljem

11. DALMACIJAVINO, HVARSKJE VINARIJE, Stari Grad, otok Hvar za vrhunska vina Faros, Faros barrique, kvalitetno vino Bogdanuša
12. SONOMEDIA d.o.o., Podšpilje, otok Vis za ekstra džem plavac
13. OBRT PEKARNICA SLASTICA VILMA, Rab, otok Rab za rapski baškotin
14. POLJOPRIVREDNO TURISTIČKA ZADRUGA „FAUST VRANČIĆ“, Prvić Luka, otok Prvić za prvinsku hobotnicu (vakumirana sušena hobotnica)
15. POLJOPRIVREDNI OBRT „KAMENICA“, Komiža, otok Vis za ekstra djevičansko maslinovo ulje
16. PZ POSTIRA, Postira, otok Brač za djevičansko maslinovo ulje
17. PZ KOMIŽA, , Komiža, otok Vis za voćni liker Rogačica
18. MOZAIK, Obrt za obradu i trgovinu kamena, Pučišća, otok Brač za mužar i zdjelicu
19. LIPA, Obrt za stručno usavršavanje i izradu narodnih nošnji te iznajmljivanje apartmana, Prvić Šepurine, otok Prvić za liniju narodne nošnje (ljetni platneni ženski fuštan/ vunena tkana ženska suknja carza, sarza / ženski gornji prslučić bušt/ muški gornji haljetak s rukavima koporan, kaparan, kamparan/ muške i ženske bijele platnene košulje) i crvenkapu (muška tradicijska kapa)
20. POLJOPRIVREDNI OBRT POJE, Vis, otok Vis za ulja za tijelo Limun, Gorka naranča, Lavanda
21. RUTA, Grupa za kvalitetniji život na otoku Cresu, Cres, otok Cres za torbe od vune
22. PARTENCA d.o.o., Vis, otok Vis za viški guc "pol oriha"

Otočne proizvođače 2009. godine Ministarstvo je predstavilo na uskršnjem i božićnom sajmu na Trgu bana Jelačića u Zagrebu, na sajmu „Proizvodi hrvatskog sela“ na zagrebačkom Bundeku, te u listopadu u Zagrebu u sklopu manifestacije „Eko-etno Hrvatska“ na kojem su neki od njih dobili nagrade za kvalitetu proizvoda.

6. UKUPNA ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA U 2009. GODINI

U provedbi Zakona o otocima u 2009. godini proračunskim sredstvima odnosno vlastitim sredstvima, sudjelovala su sljedeća ministarstva i javni sektor: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo kulture, Ministarstvo turizma, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo obrane, Ministarstvo financija, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Fond za regionalni razvoj, HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o., HP-Hrvatska pošta d.d., Odašiljači i veze d.o.o., HT-Hrvatske telekomunikacije d.d., Državna geodetska uprava, Hrvatske šume d.o.o., Hrvatske vode, Hrvatske ceste d.o.o., Hrvatski zavod za zapošljavanje, Agencija za obalni linijski pomorski promet, Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM), i Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

Ulaganja u otoke vrše se na dva načina – direktnim ulaganjem bespovratnih sredstava državnog proračuna ili ulaganjem putem kreditiranja.

U 2009. godini, provedbom pojedinih zadaća i obveza utvrđenih Zakonom o otocima i drugim pozitivnim pravnim propisima Država je u razvoj otoka uložila **1.479.264.240,01 kuna** proračunskih sredstava i sredstava pravnih osoba **od čega su 1.150.932.399,16 kuna bespovratna sredstva, a 328.331.840,85 kuna ulaganja u obliku kreditiranja.** (Tablica 1).

Ovim ulaganjima obuhvaćeni su svi naseljeni hrvatski otoci i poluotok Pelješac.

U nastavku Izvješća opisno i kvantitativno su prikazane pojedine mjere, aktivnosti i projekti, kao i uložena sredstva po pojedinim subjektima državnog i javnog sektora (Prilog 1 i 2).

Tablica 1. Ukupna ulaganja središnje države u otoke, 2009. godina

DRŽAVNI SEKTOR / JAVNI SEKTOR	ULOŽENA SREDSTVA U 2009.
Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva	
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	158.219.317,64
Agencija za obalni linijski pomorski promet	387.000.000,00
Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM)	3.444.790,94
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	3.283.512,62
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	1.082.407,22
Ministarstvo kulture	34.722.492,53
Ministarstvo turizma	528.000,00
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	24.130.030,02
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	2.141.237,39
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	3.014.926,65
Ministarstvo unutarnjih poslova	2.626.251,01
Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja	82.030.450,24
Ministarstvo obrane	934.235,60
Ministarstvo financija	1.800.000,00
Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva	2.229.954,21
Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	16.211.306,05
Fond za regionalni razvoj	4.958.400,00
HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.	34.403.212,00
HP-Hrvatska pošta d.d.	1.589.545,87
Odašiljači i veze d.o.o.	9.003.129,37
HT - Hrvatske telekomunikacije d.d.	26.663.849,90
Državna geodetska uprava	9.752.000,00
Hrvatske šume d.o.o.	18.206.909,43
Hrvatske vode	10.635.973,05
Hrvatske ceste d.o.o.	261.569.774,47
Hrvatski zavod za zapošljavanje	707.428,65
HBOR (sredstva Ministarstva financija – porez na dohodak ustupljen otočnim općinama i gradovima)	48.911.064,30
HBOR (mandatna aktivnost)	1.132.200,00
UKUPNO bespovratna sredstva	1.150.932.399,16
Ulaganja u otoke putem kreditiranja	
Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)	319.101.759,93
Ministarstvo turizma	9.230.080,92
UKUPNO kreditna sredstva	328.331.840,85
SVEUKUPNO	1.479.264.240,01

6.1. Ulaganja u otoke kroz bespovratna sredstva

6.1.1. Državni sektor

MINISTARSTVO MORA, PROMETA I INFRASTRUKTURE

Prometna infrastruktura

Jedan od najbitnijih činilaca za razvoj otoka kojeg je bilo neophodno kvalitetno, učinkovito i sustavno rješavati je prometno povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno, kako bi se smanjila ili potpuno riješila njihova izoliranost i nedostupnost što je do sada bio osnovni razlog njihovom slabom razvoju a kod nekih otoka čak i nazadovanju. S tim ciljem Država ulaže velike napore i sredstva u nekoliko tematskih cjelina prometne infrastrukture.

Luke

U skladu sa člankom 9. stavkom 2. Zakona o otocima i u 2009. godini su poduzete značajne aktivnosti vezane za izgradnju novih i dogradnju, sanaciju i rekonstrukciju postojećih otočnih luka i pristaništa, a kako bi se unaprijedilo pomorsko povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno. Nastavljeno je i s radovima u cilju stvaranja infrastrukturnih uvjeta u lukama otvorenim za javni promet za prihvatanje novih, većih i modernijih brodova. U prošloj je godini sredstvima državnog proračuna financirano 12 projekata izgradnje, dogradnje, sanacije i rekonstrukcije luka i pristaništa u koje je ukupno s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj uloženo **31.711.507,81 kuna**.

Uz luke otvorene za javni promet već se par godina ulaže i u izgradnju i rekonstrukciju ribarskih luka, a za tu namjenu u luke Postira na otoku Braču i Komiža na otoku Visu Uprava za pomorski promet, pomorsko dobro i luke u 2009. godini uložila je **1.000.000,00 kuna**.

Pomorski promet

Uprava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka (UPPPDL) u okviru svojeg poslovanja zadužena je za brigu o unapređenju sustava pomorskog povezivanja otoka s kopnom i otoka međusobno kao jednog od najvažnijih elemenata otočnog održivog razvoja i temeljne pretpostavke za uspješno vođenje otočne razvojne politike. Kroz svoje poslovanje Uprava skrbi i sve svoje aktivnosti usmjerava u poboljšanje postojećeg stanja prometnog sustava, njegove razvijenosti, prilagodljivosti i učinkovitosti.

Jedna od najvažnijih aktivnosti je poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija, za koju je ovlaštena *Agencija za obalni linijski pomorski promet*, kao prvostupanjsko tijelo u nadležnosti Uprave te tako posredno i

decentralizirano obavlja ovaj segment poslovanja. Agencija je na spomenutu aktivnost u 2009. godini utrošila **387.000.000,00 kuna**.

Otočne karte („vinjete“)

Od 01. travnja 2005. godine primjenjuje se pravo na popust kod kupnje trajektne karte tzv. „otočne karte“ za stanovništvo s prebivalištem i vozilima registriranim na otocima, uz obavezu ishođenja „vinjete“ koja služi kao vizualna oznaka vozila s navedenim pravom, a izradila ju je Uprava za otočni i priobalni razvoj, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Prilikom kupnje trajektne karte uz predodjenje prometne dozvole (za vozilo) i osobne iskaznice otočani tako ostvaruju popust u iznosi i do 50% vrijednosti putne karte. U 2009. u šest obalno-otočnih županija otočanima je **ukupno izdano 895 „vinjeta“**. (Tablica 2.)

Tablica 2. **Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz u 2009. godini**

ŽUPANIJA	Broj izdanih „vinjeta“ od 01.01. do 31.12.2009.
PRIMORSKO-GORANSKA	161
LIČKO-SENJSKA	68
ZADARSKA	321
ŠIBENSKO-KNINSKA	12
SPLITSKO-DALMATINSKA	135
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	198
SVEUKUPNO	895

(Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz za razdoblje 2005.-2009. prikazan je u Prilogu 3)

Cestovni promet

S ciljem osmišljenog planiranja otočnog razvoja te poboljšanja unutarotočnog cestovnog prometa, komunikacija između mjesta i naselja, lakšeg i kvalitetnijeg pristupa poljoprivrednim površinama, ali i s ciljem poboljšane protupožarne zaštite otoka, Uprava za otočni i priobalni razvoj i u 2009. godini financirala je izgradnju, dogradnju i održavanje niza nerazvrstanih i lokalnih cesta, poljskih, protupožarnih i šumskih putova. U navedene svrhe u 2009. godini utrošeno je **10.555.749,61 kuna**.

Zračni promet

Aktivnosti oko unaprjeđenja zračnog prometa na otocima provodi Uprava zračnog prometa Ministarstva a one obuhvaćaju ulaganja u razvoj i sigurnost športskih i zračnih luka, osiguranje sigurnosnih prometnih standarda, izradu projektne dokumentacije i izgradnju interventnih helidroma.

Ujedno i Uprava za otočni i priobalni razvoj nastavila je sa sufinanciranjem projekta zračnog povezivanja otoka Unija i Malog Lošinja.

Ukupna ulaganja u otočni zračni promet u 2009. godini iznosila su **1.897.416,60 kuna.**

Sveukupno je u prometnu infrastrukturu u 2009. godini Ministarstvo uložilo 437.328.442,02 kune.

Komunalna infrastruktura

Drugi isto tako vrlo važan činilac u razvoju otoka je postojanje i stanje komunalne infrastrukture u smislu postojanja i izgradnje vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje, uređenja odlagališta otpada, mjesta, groblja, ...

Ulaganja u navedeno sve se više povećavaju budući da se na većim otocima i onima bliže kopnu stvaraju sve bolji uvjeti za izgradnju vodoopskrbnih sustava i njihovo spajanje sa sustavima na kopnu, a samim tim, kao i razvojem svijesti za ekološkom zaštitom otočnog područja, stvaraju se uvjeti i potreba za izgradnjom i sustava odvodnje.

Otočna mjesta sve više ulažu u sustavno zbrinjavanje komunalnog otpada, uređenja mjesta, postavljanje javne rasvjete, te uređenje i izgradnju groblja.

U **vodoopskrbu** otoka uloženo je **6.710.775,87 kuna**, a u izgradnju i uređenje sustava **odvodnje 13.150.697,96 kuna** s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj i to putem kapitalnih potpora te Projekta CEB IV.

Za izgradnju, sanaciju ili uređenje deponija otpada, te uređenje mjesta i groblja utrošeno je **6.450.393,36 kuna.**

Sveukupna ulaganja u komunalnu infrastrukturu u 2009. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj iznose 26.311.867,19 kuna.

Društvena infrastruktura

Uz svakako životno važne projekte prometne i komunalne infrastrukture, bitno je naglasiti i važnost ulaganja u projekte društvene infrastrukture po, za otočno stanovništvo, izuzetno važnim temama:

Školstvo – u 2009. godini nastavilo se s ulaganjem u projekte koji svakako mogu utjecati na poboljšanje demografske slike otoka budući da su djeca i mlade generacije bez sumnje najveća perspektiva otočnih zajednica. Tako se iz pozicija državnog proračuna Uprave za otočni i priobalni razvoj ulagalo u izgradnju, sanaciju, uređenje i opremanje škola i dječjih vrtića, te u izgradnju sportskih dvorana i objekata te uređenje igrališta, za što je ukupno uloženo **11.622.399,78 kuna**.

Zdravstvo – na otocima se iz sredstava državnog proračuna i to s pozicije kapitalnih potpora i Projekta CEB IV Uprave za otočni i priobalni razvoj u 2009. godini sufinanciralo projekte izgradnje, sanacije, rekonstrukcije, adaptacije i/ili opremanja domova zdravlja i ambulanti u što je ukupno uloženo **4.565.389,06 kuna**.

Socijalna skrb – u sufinanciranje projekata izgradnje, rekonstrukcije, adaptacije i/ili opremanja domova za starije i nemoćne osobe na otocima u 2009. godini uloženo je **3.000.000,00 kuna** također s pozicija Projekta CEB IV Uprave za otočni i priobalni razvoj.

Kultura – za otočno stanovništvo vrlo je važno što se podržava inicijativa izgradnje i oživljavanja dodatnih sadržaja životu na otoku. Tako se je u rekonstrukciju, sanaciju, adaptaciju i uređenje domova kulture, te drugih objekata kulture u 2009. s pozicija Uprave uložilo **2.520.889,31 kuna**.

Sakralni objekti – u projekte uređenja i opremanja crkvi i crkvenih objekata u 2009. godini ukupno je uloženo **1.370.000,00 kuna**.

U cilju još kvalitetnije zaštite otoka od požara ulagalo se u projekte izgradnje i opremanja vatrogasnih domova, a u cilju kvalitetnijeg društvenog života ulagalo se u društvene domove i općinske zgrade u što je u 2009. uloženo **2.132.143,24 kune**.

Sveukupna ulaganja u društvenu infrastrukturu u 2009. godini s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj iznose 25.210.821,39 kuna.

Gospodarstvo

Neosporno vrlo važan činilac održivog razvoja otoka je svakako razvoj otočnog gospodarstva u kojega je Ministarstvo iz pozicija državnog proračuna u 2009. ulagalo kroz potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima, Program izgradnje i rekonstrukcije putničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika i označavanje otočnih proizvoda oznakom HOP - Hrvatski otočni proizvod.

Temeljem članka 26. Zakona o otocima i Uredbe o uvjetima, kriterijima, visini i načinu ostvarivanja prava dodjele državne potpore male vrijednosti **otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta** („Narodne novine“ 77/06 i 66/07) i u 2009. godini Uprava za otočni i priobalni razvoj osigurala je sredstva namijenjena za razvoj i unaprjeđenje otočnog gospodarstva kroz dodjelu državnih potpora male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta. Početkom godine raspisan je četvrti javni poziv za dodjelu navedene potpore, po kojem je 179 otočnih poslodavaca zadovoljilo postavljene uvjete i kriterije i ostvarilo pravo na državnu potporu male vrijednosti za 3.259 djelatnika. Sveukupno je za ovu potporu u 2009. godini utrošeno **9.872.122,40 kuna**.

Temeljem **Programa izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika** za brodove čiji su vlasnici otočani i koji imaju tvrtke ili obrte sa sjedištem na otocima u 2009. godini dodijeljeno je potpora u iznosu od **286.995,07 kuna**.

Hrvatski otočni proizvod (HOP) - Početkom 2009. godine raspisan je treći javni poziv putem kojeg su otočni proizvođači mogli svoje proizvode prijaviti za dodjelu oznake „Hrvatski otočni proizvod“. Po obradi zahtjeva oznake su dobili 22 otočna proizvođača za 44 proizvoda. Za promociju oznake, otočnih proizvođača i njihovih proizvoda, te za provođenje procedure dobivanja oznake, u 2009. godini Ministarstvo je izdvojilo **304.169,99 kuna**.

Sveukupna ulaganja u gospodarstvo u 2009. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj i Uprave pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka iznose 10.757.912,64 kune.

Subvencije

Uprava pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka potiče brodare u nacionalnoj plovidbi putem Programa **subvencioniranja razlike u cijeni pogonskog goriva** prema kojem je, u 2009. godini brodarima koji su otočani i čije sjedište tvrtke ili obrta je na otocima, dodijeljena subvencija u iznosu od **1.678.940,29 kuna**.

Aktivnost **subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza** nastavila se i u 2009. sukladno članku 10. Zakona o otocima i Pravilniku o uvjetima, kriterijima i načinu ostvarivanja prava na besplatni javni otočni cestovni prijevoz („Narodne novine“ 82/07). U 2009. godini za subvencioniranje cijene karata javnog otočnog cestovnog prijevoza đacima, studentima, umirovljenicima

i osobama starijim od 65 godina kao i za naknade za troškove vlastitog prijevoza invalidnim osobama, Uprava za otočni i priobalni razvoj utrošila je sredstva u iznosu od **26.762.961,16 kuna**.

Temeljem članka 33. Zakona o otocima i *Naputka o postupku i načinu provedbe opskrbe otočnih domaćinstava pitkom vodom brodom vodonoscem ili cestovnim vozilom* („Narodne novine“ 90/02) nastavljeno je **subvencioniranje cijene vode na otocima** tako da domaćinstva čiji članovi imaju prebivalište na otoku, a opskrbljuju se vodom vodonoscem ili cestovnim vozilom, plaćaju vodu, do 20 m³ mjesečno, odnosno do 150 m³ ukupne godišnje potrošnje po domaćinstvu, po cijeni koja je jednaka prosječnoj cijeni isporuke vode u matičnoj obalno-otočnoj županiji. Za navedenu namjenu u 2009. je utrošeno **12.999.703,06 kuna**.

Raspisom javnog poziva za distribuciju ukapljenog naftnog plina na otoke Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je 2008. godine započelo s provedbom još jedne mjere koja za cilj ima poboljšanje standarda otočnog stanovništva kroz smanjenje troškova života **subvencioniranjem cijene pomorskog prijevoza ukapljenog naftnog plina** na otoke. Provedbom ove mjere do sada je obuhvaćeno 12 naseljenih i nepremoštenih hrvatskih otoka (Cres, Rab, Dugi Otok, Ugljan, Pašman, Molat, Šolta, Brač, Hvar, Vis, Lastovo, Korčula) i u 2009. godini za subvenciju pomorskog prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, koji se odvija isključivo izvanrednim brodskim vožnjama, utrošeno je **2.245.817,10 kuna**.

Sveukupna ulaganja kroz subvencije u 2009. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj i Uprave pomorskog prometa, pomorskog dobra i luka iznose 43.687.421,61 kuna.

Tekuće potpore

Ministarstvo je i u 2009. godini, sukladno članku 23. Zakona o udrugama („Narodne novine“ 88/01 i 11/02) i Kodeksu pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga („Narodne novine“ 16/07) raspisalo i 26. travnja 2009. godine u dnevnom tisku objavilo Natječaj za prijavu **projekata udruga** za ostvarivanje prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračunu za 2009. godinu na poziciji Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Na Natječaj se mogla prijaviti svaka udruga koja je registrirana, odnosno ima sjedište na hrvatskim otocima, te čija je djelatnost od općeg dobra. Udruge su mogle prijaviti maksimalno dva projekta koji donose nove ideje, modele razvoja

i/ili načine rješavanja postojećih problema vezanih za održivi razvoj hrvatskih otoka.

Po završetku Natječaja prijave koje su zadovoljile formalne uvjete Natječaja procijenilo je Povjerenstvo za procjenu kvalitete projekata udruga i provjeru izvješća udruga imenovanog od ministra mora, prometa i infrastrukture, te je o istom izradilo Izvješće o procjeni kvalitete projekata, temeljem kojeg je ministar mora, prometa i infrastrukture donio odluku o ostvarivanju prava na financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2009. godinu na poziciji Ministarstva mora, prometa i infrastrukture za 28 udruga i njihovih projekata u iznosu od **500.000,00 kuna**. Najniža dodijeljena potpora iznosila je 5.000,00 kn, a najviša 30.000,00 kn.

Uz sve, bilo je neophodno otočnim gradovima i općinama pomoći i potporom za **tekuće poslovanje** kao i različite manifestacije od važnosti za otočnu zajednicu, za što je u 2009. godini utrošeno **1.422.852,79 kuna**.

Sveukupna ulaganja kroz tekuće potpore u 2009. godinu s pozicija Uprave za otočni i priobalni razvoj iznose 1.922.852,79 kunu.

Ostalo

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) kao neovisno nacionalno regulatorno tijelo je sukladno Strategiji širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj do 2008. godine i Odluci Vlade Republike Hrvatske o kriterijima i mjerilima za dodjelu poticajnih sredstava za razvoj širokopojasne infrastrukture na područjima gdje ne postoji dostatan interes za razvoj i **ulaganje u infrastrukturu širokopojasnog pristupa internetu**, provela javna nadmetanja za razvoj navedene infrastrukture u cilju povezivanja matičnih i područnih škola na otocima u CARNet mrežu i uspostave sustava za daljinsko podučavanje. Ukupno uložena poticajna sredstva u 2009. godini iznosila su **3.444.790,94 kuna**. Od toga 3.054.720,00 kuna utrošeno je za uslugu povezivanja matičnih i područnih škola u Hrvatsku akademsku i istraživačku mrežu (CARNet) te 390.070,94 kune za uslugu održavanja opreme za uspostavu sustava daljinskog podučavanja. *(Spomenuta sredstva nisu iz državnog proračuna.)*

Pored prethodno navedenih ulaganja vezanih za mjere sadržane u Zakonu o otocima koje je provodilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, **a koja iznose ukupno 548.664.108,58 kuna bespovratnih sredstava**, ulaganja na otoke realiziraju i druga ministarstva, državne institucije i javni sektor što je prikazano u pregledu koji slijedi.

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, RADA I PODUZETNIŠTVA

Bespovratne potpore subjektima malog gospodarstva u 2009. godini iznose 2.615.000,00 kn a odobrene su za jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, klastere, konkurentnost i inovacije, obrazovanje za poduzetništvo, poduzetničku infrastruktura, poduzetništvo žena, promidžbu poduzetništva te zadružno poduzetništvo.

Sukladno projektima bespovratnih potpora (obrazovanje u obrtništvu, razvoj obrtništva, dokvalifikacije i prekvalifikacije u obrtništvu) korisnicima na otocima dodijeljeno je ukupno 28 potpora u iznosu od 434.272,62 kune.

Temeljem projekta „Izrada izvedbenog projekta s troškovnicima za isporuku opreme i izvođenje radova uz korištenje solarne energije i UNP-a za potrebe grijanja i hlađenja“ a u sklopu „Programa korištenja UNP-a na otocima 2008.-2012.“ Ministarstvo je sudjelovalo s iznosom od 234.240,00 kuna.

Sveukupno je s pozicija ovog Ministarstva u prošloj godini u otoke uloženo **3.283.512,62 kuna**.

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi u okviru svoje nadležnosti i programskih aktivnosti plasiralo je sredstva za izgradnju doma zdravlja u Novalji na otoku Pagu te za sanaciju kirurške sale u domu zdravlja u Malom Lošinj u ukupnom iznosu od **1.082.407,22 kuna**.

MINISTARSTVO REGIONALNOG RAZVOJA, ŠUMARSTVA I VODNOG GOSPODARSTVA

Ministarstvo je temeljem Zakona o lovstvu i Zakona o otocima u okviru svojih ovlasti provodilo sljedeće mjere i aktivnosti:

- Na snazi je skraćeni lovostaj, odnosno dozvoljen je lov na otocima divlje svinje i čaglja tijekom cijele godine
- Ministarstvo nadzire provedbu planova gospodarenja otočnim lovištima kojima je propisan najkraći mogući rok u kojem su lovoovlaštenici dužni ukloniti iz lovišta nezavičajne vrste, odnosno kojima su propisane mjere za trajno uklanjanje onih vrsta koje nagoniski naseljavaju otočna lovišta sa susjednog kopna (divlja svinja, medvjed i čagalj)
- Ministarstvo je putem lovne inspekcije obavljalo inspekcijski nadzor nad provedbom propisa i planova gospodarenja otočnim lovištima

Na temelju poduzetih mjera Ministarstva odstrjel na otocima postupno se povećavao te je intenzivnim lovom u razdoblju od 01.01.2009. do 31.12.2009. godine odstrijeljeno 870 divljih svinja i 387 grla jelena lopatara.

Iz dinamike odstrjela divlje svinje po godinama neosporno je da poduzete mjere Ministarstva imaju očekivani učinak, jer je odstrjel divljih svinja u porastu do 2008. godine, a u 2009. godini opada, što dokazuje sve veću efikasnost lovaca. Mjere su u 2009. godini rezultirale značajnom smanjenju izlova jer je izlovom u prethodnim godinama smanjena brojnost te divljači na otocima.

Muflonska divljač je uklanjana sa otoka prema propisima i planovima gospodarstva, a štete od te vrste divljači nisu prijavljivane.

Odstrjel ostalih nezavičajnih vrsta divljači koje obitavaju na otocima i koje migracijom rijetko dolaze na otoke, neznatan je, što potvrđuje da je njihova brojnost svedena na minimum.

Isto tako Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva je temeljem Sporazuma o sufinanciranju programa razvoja vodoopskrbe otoka Krka za razdoblje 2009.-2012. godine, u 2009. godini za radove po navedenom programu uložilo sredstva u iznosu od **2.229.954,21 kuna**.

MINISTARSTVO KULTURE

Ministarstvo kulture u 2009. godini financiralo je programe javnih potreba u kulturi i zaštiti prirode (časopisi, dramska umjetnost, glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti, informatizacija, investicijska potpora, književne manifestacije, knjižnična djelatnost, kulturna dobra - nepokretna i pokretna, kulturno-umjetnički amaterizam, likovna, vizualna i audiovizualna umjetnost, međunarodna kulturna suradnja, muzejsko-galerijska djelatnost, nove medijske kulture, potpora knjizi, zaštita prirode) na 33 otoka u ukupnom iznosu od **34.722.492,53 kuna**.

MINISTARSTVO TURIZMA

Ministarstvo turizma je tijekom 2009. godine korisnicima sa sjedištem na otocima kojima su prethodno odobrena sredstva iz predpristupnih fondova i drugih međunarodnih fondova, temeljem Programa sufinanciranja turističkih projekata, Programa poticaja formiranja multisektorskih klastera i Programa unapređenja ugostiteljske industrije, odobrilo financijska bespovratna sredstva u ukupnom iznosu od **528.000,00 kuna**.

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA, PROSTORNOG UREĐENJA I GRADITELJSTVA

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva u 2009. godini je kroz Program društveno poticane stanogradnje na području općine Nerežišća na otoku Braču te grada Cresa uložilo ukupno **24.130.030,02 kuna**.

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa tijekom 2009. godine ulagalo je sredstva u izradu projektne dokumentacije, te izgradnju, dogradnju i opremanje školskih zgrada OŠ Hvar, OŠ Vladimir Nazor u Neviđanima na otoku Pašmanu i OŠ Murterski škoji u Murteru za što je ukupno utrošeno **2.141.237,39 kuna**.

MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti u 2009. godini u okviru svojih nadležnosti provodilo je tri programa kojima je bilo obuhvaćeno i stanovništvo na otocima.

Program stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i djece smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja provodi se za razdoblje od 2008. do 2011. godine. Ciljnu skupinu Programa čine nezaposlena djeca smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, nezaposleni hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata, nezaposleni dragovoljci i nezaposleni hrvatski branitelji iz Domovinskog rata, a program se provodi kroz tri mjere: samozapošljavanje, poticanje osnivanja zadruga hrvatskih branitelja i kreditiranje malog i srednjeg poduzetništva.

Programima „Dnevni boravak i pomoć u kući starijim osobama“ i „Pomoć u kući starijim osobama“ pridonosi se podizanju kvalitete življenja 800 osoba starije životne dobi, kao i osigurava redovita primanja za 53 izvoditelja, uglavnom žena, teže zapošljivih skupina, koje rade na pružanju različitih socijalnih usluga starijim otočanima i otočankama.

Ukupna ulaganja u otoke kroz navedene programe s pozicija ovog Ministarstva u 2009. godini iznose **3.014.926,65 kuna**.

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom 2009. na otocima financiralo aktivnosti završetka voznog parka MUP-a, opremanja policijskih postaja potrebnim uređajima za zaprimanje zahtjeva za e-putovnicu, građevinske sanacije te opremanja policijskih postaja uredskom i informatičkom opremom i policijskom tehnikom. Za sve navedeno ukupno je utrošeno **2.626.251,01 kuna**.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja kroz državne potpore u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju te različite mjere i aktivnosti kao što su: osnivanje i razvoj ribarskih i poljoprivrednih zadruga i udruga, usklađivanje ribarskih kapaciteta s ribolovnim mogućnostima kroz otkup povlastica za obavljanje ribolova mrežama plivaricama tunolovkama, potpore programima seoskog razvitka, financijske potpore sajamskim promotivnim, znanstvenim i drugim skupovima te strukturne podrške ribarstvu, uzgojno-seleksijskom radu u akvakulturi i sufinanciranje modernizacije ribolovne flote, u 2009. godini u ministarstvo je uložilo sveukupno **82.030.450,24 kuna**.

MINISTARSTVO OBRANE

U svrhu postizanja što boljih uvjeta za motrenje, nadzor, obavješćivanje i upravljanje sigurnosti područja otoka i obale Ministarstvo obrane je i u 2009.

godini provodilo aktivnosti na poboljšanju uvjeta na lokaciji radarske postaje „Rota 1“ na Pelješcu i završetku izgradnje postaje obalnog motrenja „Hum“ na Visu. Ukupna ulaganja s pozicija ovog Ministarstva za navedene aktivnosti u 2009. godini iznose **934.235,60 kuna**.

Unutar postaja obalnog motrenja POM Vela Straža (Dugi otok) i POM Hum na otoku Visu Ministarstvo je Ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva ustupilo lokacije za smještaj mjernih postaja za kontrolu kakvoće zraka, a Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture unutar postaja obalnog motrenja na Dugom otoku, Žirju, Visu, Lastovu i Mljetu ustupilo lokacije za instaliranje hrvatskog sustava za nadzor i upravljanje pomorskim prometom (CVTMIS). Isto tako na položaju Vela Glava na Visu ustupljena je lokacija Državnom hidrometeorološkom zavodu za smještaj meteo radara.

MINISTARSTVO FINACIJA

Ministarstvo financija je za pomoć projektima na području otočnih općina u 2009. godini uložilo **1.800.000,00 kuna**.

Sukladno Naputku o načinu i uvjetima korištenja dijela poreza na dohodak ustupljenog općinama i gradovima na otocima donesenog od Ministarstva financija („Narodne novine“ 119/01, 2/03), a temeljem Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, i u 2009. godini je nastavljeno **ulaganje u zajedničke kapitalne projekte od interesa za razvoj otoka**, na osnovu sredstava prihoda iz dijela poreza na dohodak koji se iz Državnog proračuna ustupaju općinama i gradovima na otocima. U 2009. na računima posebnih namjena jedinica lokalne samouprave na otocima otvorenih pri HBOR-u kumulirano je ukupno 45.195.791,97 kuna, od čega je do 31. prosinca 2009. godine, temeljem Sporazuma o zajedničkom financiranju kapitalnih projekata od interesa za razvoj otoka **iskorišteno 48.911.064,30 kuna**.

FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti ulagao je na hrvatske otoke tijekom 2009. godine u projekte zaštite okoliša te sanacije službenih i divljih odlagališta otpada komunalnog otpada kao i odlagališta opasnog otpada, uporabe otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada, poticanje čistije proizvodnje, izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada i emisije štetnih plinova, poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija, programa, projekata i drugih aktivnosti, uključujući i demonstracijske aktivnosti, zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, provedba nacionalnih energetskih programa, poticanje korištenja obnovljivih izvora energije, poticanje održive gradnje i čistijeg transporta. Fond je za ove aktivnosti u 2009. godini ukupno izdvojio **16.211.306,05 kuna**.

FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ

Fond za regionalni razvoj tijekom 2009. godine financirao je bespovratnim sredstvima infrastrukturne projekte (cestovnu infrastrukturu, uređenje šetnica, sustavi elektrifikacije, sanacija komunalne infrastrukture, sanacija zgrada) na otocima Korčula, Brač, Šolta, Pelješac, Ugljan, Pag, Rab). Ukupna ulaganja iznose **4.958.400,00 kuna**.

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

Državna geodetska uprava ulagala je sredstva u otoke u 2009. godini kroz provedbu katastarskih izmjera u iznosu od **9.752.000,00 kuna** na sljedećim lokacijama: Šolta, Dugi otok, Goli otok, Krk, Pag, Hvar, Vis, Iž, Pašman i Brač.

6.1.2. Javni sektor

HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o.

HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. tijekom 2009. godine uložila je u elektroenergetske objekte na otocima ukupno **34.403.212,00 kuna**.

HP-HRVATSKA POŠTA D.D.

Hrvatska pošta d.d. je u 2009. godini uložila **1.589.545,87 kuna** u uređenje i opremanje poštanskih ureda na otocima.

ODAŠILJAČI I VEZE d.o.o.

Vezano uz strategiju prelaska s analognog na digitalno emitiranje televizijskih programa u Republici Hrvatskoj Odašiljači i veze d.o.o. ukupno su na svim Hrvatskim otocima uložili **9.003.129,37 kuna**.

HT-HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE D.D.

HT - Hrvatske telekomunikacije d.d. su u 2009. godini uložile **26.663.849,90 kuna** u pokretnu i nepokretnu elektroničku komunikacijsku mrežu, sređivanje katastra vodova, naknade za služnost za korištenje zemljišta u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i naknade za korištenje otočnih javnih cesta za izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu.

HRVATSKE ŠUME D.O.O.

Hrvatske šume d.o.o. su kroz redovni plan gospodarenja šumama (izrada i održavanje protupožarnih putova, protupožarna zaštita, suzbijanje biljnih bolesti, uređivanje šuma, uzgojni radovi) u 2009. godini u otoke uložile

18.206.909,43 kuna. Ulaganja su se odnosila na otoke Korčula, Pag, Brač, Hvar, Cres, Lošinj, Krk i Rab.

HRVATSKE VODE

Ulaganja Hrvatskih voda u 2009. godini na otocima odnosila su se na projekte vodoopskrbe, odvodnje i sustava navodnjavanja za što je sveukupno utrošeno **10.635.973,05 kuna.**

HRVATSKE CESTE D.O.O.

Hrvatske ceste d.o.o. su u prošloj godini na hrvatskim otocima ulagale u izgradnju, redovno i izvanredno održavanje cesta kao i sufinanciranje državnih, županijskih i lokalnih cesta te u izgradnju mosta kopno-poluotok Pelješac i mosta preko tjesnaca Ždrelac koji povezuje otoke Ugljan i Pašman. Ukupna ulaganja u 2009. godini iznose **261.569.774,47 kuna.**

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE

Hrvatski zavod za zapošljavanje je provodio mjere iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu kroz sufinanciranje zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba, sufinanciranje zapošljavanja mladih osoba bez radnog staža, sufinanciranje zapošljavanja posebnih skupina nezaposlenih osoba, sufinanciranje zapošljavanja osoba iznad 50 godina starosti, sufinanciranje obrazovanja za poznatog poslodavca, obrazovanje nezaposlenih osoba prema potrebama tržišta rada, stručno osposobljavanje mladih kvalificiranih osoba bez zasnivanja radnog odnosa, te sufinanciranje i financiranje zapošljavanja nezaposlenih osoba u javnom radu.

Pojačane aktivnosti Zavoda u provođenju mjera aktivne politike u 2009. godini usmjerene su bile na obrazovanje nezaposlenih osoba, obrazovanje zaposlenih u cilju zadržavanja radnog mjesta i zapošljavanje dugotrajno nezaposlenih osoba kroz programe javnog rada.

Potporama za zapošljavanje i usavršavanje, zapošljavanjem u javnom radu i potporama za očuvanje radnih mjesta u 2009. godini obuhvaćeno je 57 osoba zaposlenih kod poslodavaca sa sjedištem na otocima za što je sveukupno utrošeno **707.428,65 kuna.**

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske još 2005. godine pokrenut je Program modela financiranja **obnove i modernizacije ribolovne flote.** U provedbi Programa sudjeluju tri nadležna ministarstva – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Sredstva se plasiraju kao državne potpore i pokrivaju 30% ugovorene vrijednosti izgradnje broda (svako

ministarstvo sudjeluje sa po 10%), dok Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja s 30% iznosa sudjeluje i u financiranju modernizacije ribarske flote. Sredstva se dodjeljuju ukoliko je za istu namjenu odobren i kredit HBOR-a.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak u ime i za račun navedenih ministarstava obavlja nadzor u financiranju i plaćanju ovog Programa, te je u 2009. godini za navedenu namjenu s pozicija Državnog proračuna plasirala **1.132.200,00 kuna**.

6.2. Ulaganja u otoke putem kreditiranja

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Temeljem članka 20. Zakona o otocima, putem svojih programa kreditiranja Hrvatska banka za obnovu i razvitak potiče ulaganja fizičkih i pravnih osoba koje na otocima započinju ili proširuju djelatnosti određene člankom 15. istog Zakona. **U 2009. godini** odobrena su ukupno **60 kreditna zahtjeva** za programe kreditiranja: poboljšanja likvidnosti, pripreme turističke sezone, potpore turističkom sektoru, razvitka malog i srednjeg poduzetništva, trajnih obrtnih sredstava za osnaženje poslovanja, poduzetnika početnika, komunalne infrastrukture, razvitka otoka, pripreme i naplate izvoznih poslova, podizanje dugogodišnjih nasada, poljoprivrede i malog gospodarstva na područjima posebne državne skrbi, seoskog turizma, mikrokreditiranja te za obnovu i modernizaciju ribolovne flote. Za sve navedeno ukupno je plasirano **319.101.759,93 kune**.

MINISTARSTVO TURIZMA

Ministarstvo turizma je u 2009. godini za subvencioniranje kamatne stope temeljem programa Vlade RH „Poticaj za uspjeh“ za kreditiranje malog obiteljskog poduzetništva u turizmu, a za ulaganja u smještajne kapacitete na otocima uložilo **9.230.080,92 kune** iz Državnog proračuna.

7. UČINCI ULAGANJA DRŽAVE U RAZVOJ OTOKA KROZ PROVEDBU ZAKONA O OTOCIMA U RAZDOBLJU 2004.-2009.

Iako je već 1997. godine Republika Hrvatska jasno iskazala inicijativu i interes za zaštitom hrvatskih otoka i pokretanjem aktivnosti s ciljem njihovog razvoja donošenjem Nacionalnog programa razvitka otoka, u razdoblju od 2004.-2009. te su aktivnosti dobile dodatni značaj s obzirom na opredjeljenje da je cjelokupna provedbena politika ukupnog razvoja zemlje postavljena na prioritetima pomorske orijentacije te razvitka i pojačane brige o otocima.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture putem Uprave za otočni i priobalni razvoj operacionalizira temeljne strateške dokumente, Nacionalni program razvitka otoka i Zakon o otocima i zajedno s ostalim subjektima sustavno brine o održivom razvitku otoka, koordinira aktivnosti nastojeći osigurati dostatna sredstva te programima, projektima i aktivnostima obuhvatiti sva područja bitna za život na otocima.

Svi subjekti (ministarstva, tijela državne uprave i javni sektor) ulažu više od 1,2 milijarde kuna na godišnjoj razini u izgradnju potrebne bazične infrastrukture, te u subvencije i potpore. Tako je u razdoblju 2004.-2009. godina u razvoj otoka uloženo oko 9,2 milijarde kuna.

Temeljem Nacionalnog programa razvitka otoka (1997.) i Zakona o otocima („Narodne novine“ 34/99, 32/02, 33/06) i ostalih zakonskih propisa doneseni su strateški dokumenti i provedbeni akti koji su u funkciji učinkovite primjene odredbi predmetnog Programa i Zakona.

U namjeri sustavnog provođenja politike razvoja otoka i izbjegavanja slučajnosti, sve aktivnosti i projekti koji se provode imaju za cilj poboljšanje uvjeta života na otocima, a time i ekonomsku moć otočnog stanovništva, sve u cilju održivog razvitka otoka i ujednačavanja njihovog razvoja s razvitkom ostalih regija u Republici Hrvatskoj, te zaustavljanja depopulacije i poticanja demografske obnove otoka.

U takvom promišljanju do sad su provedene brojne mjere i aktivnosti čime su postignuti sljedeći rezultati:

- **bolje, brže, kvalitetnije i jeftinije povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno** (povećanjem broja i frekvencija linija; uvođenjem novih, bržih i komfornijih brodova; uvođenjem otočne karte (“vinjete”); uvođenjem noćnih brodskih linija; subvencijama pomorskog i cestovnog prometa)
- **izgrađenija otočna prometna, komunalna i društvena infrastruktura** (izgradnjom, sanacijom, rekonstrukcijom, dogradnjom pomorskih luka, cesta, zračnih luka, helidroma; izgradnjom vodoopskrbnih sustava i sustava odvodnje; izgradnjom, sanacijom, rekonstrukcijom škola, dječjih vrtića, ambulanti,

domova za starije...) – poboljšani su uvjeti života otočnog stanovništva i uvedeni novi sadržaji

U razdoblju 2004.-2009. temeljem potpisanih ugovora (ukupno 894) za infrastrukturne projekte dodijeljena su sredstva državnog proračuna s pozicija Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u ukupnom iznosu od 907 milijuna kuna a čime je realizirano ulaganje u 68 luka, 41 vodoopskrbni sustav, 42 sustava odvodnje, 37 objekata za obrazovanje, 7 dječjih vrtića, 36 objekata za zdravstvenu zaštitu, 11 objekata za socijalnu skrb te u desetke projekata male komunalne infrastrukture (šetnice, šumski i poljski putovi, javna rasvjeta.....) (*Prilog 4*)

➤ **zaštita i upravljanje otočnim prostorom**

- Uredba o zaštićenom obalnom pojasu – zaštita od prekomjerne izgradnje, sve jedinice lokalne samouprave imaju valjane prostorne planove; na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima nije dozvoljena nova izgradnja radi nepostojanja potrebne infrastrukture)
- donošenje Pomorskog zakonika kao temeljnog zakona ili bolje rečeno «pomorskog ustava» iz kojeg sada nesmetano proizlaze brojne uredbe, pravilnici i zakoni koji uređuju područje aktivnosti vezanih uz more
- Vlada Republike Hrvatske je odlučila urediti odnose pri prodaji nekretnina na malim, povremeno nastanjenim i nenastanjenim otocima te neodgovarajućeg korištenja tih otoka, pa su u svrhu toga 2006. godine izrađene izmjene i dopune Zakona o otocima uvođenjem instituta prava prvokupa u korist Republike Hrvatske, jedinica regionalne i lokalne samouprave.

➤ **uvedene su brojne potpore, subvencije i povoljniji kreditni programi za otočane** - subvencioniranjem pomorskog i otočnog javnog cestovnog prometa, povlasticama za prijevoz otočana putem otočne karte (“vinjete”), subvencioniranjem cijene vode, prijevoza ukapljenog naftnog plina, dodjelom potpora otočnim poslodavcima i udrugama, odobravanjem povoljnijih kreditnih programa HBOR-a, ... stvaraju se uvjeti za jeftiniji život otočana te za njihov ostanak na otoku.

U razdoblju 2004.-2009. temeljem potpisanih ugovora (ukupno 1.403) za subvencije i potpore dodijeljena su sredstva državnog proračuna s pozicija Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u ukupnom iznosu od 2,4 milijarde kuna. (*Prilog 5*)

Uz subvenciju cijene prijevoza ukapljenog naftnog plina na otoke, sukladno Strategiji i Programu korištenja ukapljenog naftnog plina na otocima, za otočno stanovništvo i otočni javni sektor osigurano je financiranje projekata korištenja ukapljenog naftnog plina i sunčeve energije za zagrijavanje, hlađenje, pripremu tople vode i kuhanje. Sufinanciranja su

predviđena za kućanstva na otocima u maksimalnom iznosu od 1.800 kuna (s PDV-om) za idejno rješenje projekta instalacije malog spremnika UNP-a, 9.000 kuna (s PDV-om) za instalaciju malog spremnika UNP-a i subvencioniranje kamate kredita za izradu projektne dokumentacije za termotehničke instalacije i postavljanje sustava za korištenje UNP-a ili kombiniranog sustava UNP-sunčeva energija do 20.000 kuna. Sufinanciranja za javni sektor maksimalno iznose 850.000 kuna (s PDV-om). Ujedno je osiguran dovoljan broj spremnika za plin koji se mogu koristiti bez naknade. Mjeru provodi Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva na način da se raspisuje natječaj za javno prikupljanje ponuda za financiranje pilot-projekata korištenja ukapljenog naftnog plina i sunčeve energije u kućanstvima na otocima kao i za javno prikupljanje ponuda za financiranje pilot-projekata korištenja ukapljenog naftnog plina i sunčeve energije u javnom sektoru na otocima. Od prvog raspisanog natječaja 2008. godine do danas odobreno je sveukupno 58 projekata u iznosu od 8.353.624,49 kuna i to u javnom sektoru 13 projekata u tri županije, na 6 otoka i u 9 mjesta u iznosu od 6.464.817,44 kuna, te 45 projekata za otočna kućanstva u 5 županija, na 11 otoka i u 26 mjesta u iznosu od 1.193.319,07 kuna.

Prema dostupnim podacima u dvije godine 2008.-2009. na otocima je instalirano ukupno 189 spremnika za ukapljeni naftni plin (UNP). Prevezeno i potrošeno ukupno 11.000 tona ukapljenog naftnog plina. Od toga u malim (UNP) bocama – 6.295 tona, a u većim (UNP) spremnicima 3.440 tona. Ostatak potrošenog plina odnosi se na autoplina.

Iako Republika Hrvatska poduzima velike napore da otočnom stanovništvu omogući što kvalitetnije životne uvjete, u prvom redu podmirenjem osnovnih životnih potreba između kojih je u prioritetima opskrba pitkom vodom, nije na svim otocima, pa čak niti na dijelovima većih otoka i onih bliže kopnu, moguće izgraditi vodoopskrbne sustave, pa se zbog toga pristupilo provedbi mjere subvencioniranja cijene vode onim domaćinstvima koja se vodom opskrbljuju autocisternama ili brodovima vodonoscima. Ta je mjera uvelike utjecala na smanjenje životnih troškova otočana, a analizom potražnje odnosno godišnje potrošnje vode jasno je vidljivo koliko je mjera opravdana, budući da se provodi na polovici naseljenih hrvatskih otoka a godišnje se isporuči oko 250.000 m³.

Provedba mjere subvencioniranja otočnog javnog cestovnog prijevoza ima više sinergijskih učinaka na otočnu zajednicu. Zbog mogućeg, lakšeg i besplatnog kretanja po otoku školska djeca dulje ostaju živjeti u svojim obiteljima na otoku, a vezano s tim događa se pozitivni utjecaj i na razvoj školskog sustava. Naime na većim otocima, gdje za to postoje uvjeti, djeca sve češće i brojnije ostaju u srednjim školama jer im je omogućeno besplatno i odgovarajuće dnevno putovanje po otoku – prije pokretanja subvencioniranja prijevoza bilo je jeftinije djecu preseliti u neku srednju školu na kopnu. Mjera direktno utječe na razvoj i bolji status otočnih prijevoznika, a samim tim i na razvoj određenog dijela gospodarstva.

Značajno je poboljšana kvaliteta, frekvencija i cijena obavljanja djelatnosti otočnog javnog cestovnog prijevoza, a zakonom definirane kategorije putnika otočnog stanovništva voze se potpuno besplatno, što je utjecalo na porast broja putnika koji se koriste otočnim javnim cestovnim prijevozom.

➤ **poboljšanja porezne i kreditne politike prema jedinicama lokalne samouprave na otocima**

Nastavno na globalnu politiku prema otocima pri čemu se za otoke rade određeni ustupci, gradovima i općinama na otocima sukladno Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ustupa se dio poreza na dohodak temeljem čega se vrše ulaganja u zajedničke kapitalne projekte od interesa za razvoj otoka.

Na depozitnim računima posebnih namjena koji su za tu svrhu otvoreni pri HBOR-u, općinama i gradovima na otocima u razdoblju od 2003.-2009. ukupno je kumulirano 325.290.183,61 kuna a za provedbu 184 projekata do sada je isplaćeno 324.026.400,08 kuna. Radi se o kapitalnim projektima od interesa za razvoj otoka za koje je potpisano 19 sporazuma između Ministarstva i otočnih jedinica lokalne samouprave, a kapitalni projekti podrazumijevaju vodoopskrbu i odvodnju, energetiku, prostorno planiranje, zaštitu okoliša i zbrinjavanje otpada, poboljšanje prometne povezanosti otoka s kopnom i unutarotočnog prijevoza, stvaranje preduvjeta za gospodarski razvitak (malih i srednjih poduzetnika u turizmu, poljoprivredi, stočarstvu i dr.) te obrazovanje i kulturu.

U razdoblju 2004.-2009. sa sredstvima povrata poreza na dohodak otočnih općina i gradova kumuliranih u ukupnom iznosu od 301.081.597,01 kuna na depozitnim računima posebnih namjena pri HBOR-u ukupno je financirano 157 projekata u iznosu od 299.817.813,48 kuna. (*Prilog 6*)

➤ **razvoj gospodarstva** - potporama otočnim poslodavcima za zapošljavanje, brendiranjem otočnih proizvoda, izgradnjom 15 gospodarskih i poslovnih zona na otocima stvaraju se uvjeti za razvoj i poticanje gospodarstva

Temeljem članka 26. Zakona o otocima 2006. godine donešena je Uredba o uvjetima, kriterijima, visini i načinu ostvarivanja prava dodjele državne potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta sukladno kojoj se provodi mjera kojom se nastoji utjecati na razvoj otočnog gospodarstva. Od tada do danas raspisana su 4 javna poziva za dodjelu potpora na koje se kumulativno javilo 825 poslodavaca koji su zadovoljili uvjete i kriterije natječaja te su ostvarili potpora za ukupno 13.690 djelatnika u ukupnom iznosu od 41.278.806,27 kuna.

Za naglasiti je pozitivan učinak provođenja mjere, što se može zaključiti uspoređujući broj prijavljenih poslodavaca i broj stalno zaposlenih djelatnika za koje je dodijeljena potpora. Tako je u 2009. godini, iako se smanjio broj prijavljenih poslodavaca, broj djelatnika za koje je dodijeljena potpora porastao. (*Prilog 7*)

Projekt vizualnog označavanja otočnih proizvoda oznakom „Hrvatski otočni proizvod“ (HOP) Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture pokrenulo je početkom 2007. s namjerom poticanja otočnih proizvođača u proizvodnji izvornih i kvalitetnih proizvoda.

Projekt ima višestruke učinke, između ostalih i jedni od najvažnijih su gospodarski i demografski - otočni proizvođači kroz samozapošljavanje stvaraju proizvode natprosječne kvalitete stvarajući tako sebi i svojim obiteljima uvjete za opstanak i ostanak na hrvatskim otocima. Potrošači, s druge strane, susreću se s novim proizvodima u čiju se izvrsnost lako odmah uvjeriti.

Projekt HOP je u kratkom vremenu postao hrvatski brend. Kupci su se već uvjerali u izvrsnost proizvoda, a Projekt kao takav poznat je dobrom dijelu hrvatske javnosti, a u manjem dijelu i inozemnoj. Stoga je u planu da se Projekt trajno pozicionira u strogom centru glavnog grada Republike Hrvatske, Zagrebu, (stalna multimedijalna prezentacija, kušaona proizvoda, njihova prodaja). Po potrebi će se Projekt HOP predstavljati i u našim velikim turističkim središtima (Pula, Rijeka, Šibenik, Zadar, Split, Dubrovnik).

Od samog početka Projekt HOP je strukturiran kao razvojni projekt. U njegovoj izvedbenoj fazi definirani su modaliteti za uspostavu razvojnog ciklusa. Oni se operacionaliziraju u suradnji Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, otočnih proizvođača i ostalih relevantnih subjekata.

Budući da su proizvodi unutar ovog Projekta od početka morali zadovoljiti kriterij izvrsnosti, izvornosti i tradicije, a rade se uglavnom u malim serijama, deklariranje količina i površina spriječit će mogućnost i eventualnu namjeru da se izvanjskim dotokom poveća količina određenih proizvoda, što bi poništilo/obezvrijedilo izvorni koncept. Ovom će mjerom proizvođači uvijek bili fokusirani na kvalitetu, a ne kvantitetu, zbog čega ovi proizvodi i imaju višu cijenu od ostalih.

Proizvodi iz ovog Projekta biti će ponuđeni u hrvatskim zračnim lukama i na letovima Croatia Airlinesa, te u hotelima s 5* diljem Hrvatske.

Oznaku kvalitete „Hrvatski otočni proizvod“ kroz tri godine trajanja Projekta dobilo je 46 otočnih proizvođača za 97 proizvoda i proizvodnih linija sa 13 otoka (Brač, Hvar, Vis, Korčula, Pag, Krk, Lastovo, Dugi Otok, Rab, Cres, Prvić, Ugljan, Pelješac). Radi se o prehrambenim (vina, rakije, likeri, maslinova ulja, sirevi, slastice, ribe, salatne marinade, džemovi, med), kozmetičkim i odjevnim proizvodima te suvenirima.

Od 46 otočna proizvođača 3 proizvođača su nositelji eko oznake, a 10 njih su nositelji oznake kontroliranog podrijetla. (*Prilog 8*)

- **poboljšanje zdravstvene zaštite i socijalne skrbi na otocima** - izgradnjom, uređenjem, opremanjem novih i postojećih objekata primarne zdravstvene zaštite i dovoljnim brojem zdravstvenog osoblja) i uvođenjem nove dimenzije socijalne skrbi (izgradnjom domova za starije te razvojem izvaninstitucionalnog oblika i udomiteljstva) unaprijedila se briga za starije otočno stanovništvo

- **poboljšanje uvjeta i mogućnosti obrazovanja na otocima** (izgradnjom i sanacijom škola, uvođenjem nastave na daljinu – Projekt e-otoci, ...), subvencioniranje besplatnog otočnog javnog cestovnog prijevoza za đake omogućilo je dulji boravak djece u obiteljima na otoku, odnosno kasnije odvajanje od njih te školovanje u skladu s modrenim tehnološkim dostignućima.
- **potpore u poljoprivredi, ribarstvu, turizmu, kulturi**,... omogućile su razvoj autohtonih tradicionalnih zanimanja, razvoj poljoprivrede i turizma
- **poboljšanja u zakonodavstvu** (cilj je učinkovitija provedba i upravljanje razvojem kao i uskladba s EU)
- S namjerom **ažuriranja demografskog stanja na otocima** izrađena i publicirana je knjiga „Otočni logaritam“ i izrađen je „atlas“ hrvatskih otoka - Državni program zaštite i korištenja malih, povremeno nastanjenih i nenastanjenih otoka i okolnog mora koji je pridonio reviziji broja, nazivlja, veličine otoka i otočića).

Kroz poboljšanu prometnu povezanost, izgrađeniju otočnu infrastrukturu, povećan broj subvencija i potpora, zaustavljanje rasprodaje hrvatskih otoka a, konačno, gradnjom potrebne gospodarske infrastrukture, potporama otočnim poslodavcima te brendiranjem tradicionalnih izvornih otočnih proizvoda stvoreni su uvjeti za gospodarski razvoj koji za posljedicu treba imati i demografsku obnovu otočnih sredina.

Brojni pokazatelji i konkretni podaci jasno govore o pozitivnom pomaku i dosad postignutim dosezima u provođenju i ostvarivanju zamišljenih ciljeva promišljanja o otocima - zaštite postojećih vrednota, očuvanja svih resursa, dugoročno stvaranje boljih i kvalitetnijih uvjeta života na otocima te njihovog gospodarskog, društvenog i demografskog napretka i razvitka.

Iako su pojedini otoci, odnosno njihova područja dosegli značajan nivo razvijenosti u odnosu na prethodna razdoblja, u kojima nije niti postojalo mjera i aktivnosti za njihov razvoj ili su one bile neznatne, svakako je za naglasiti da je i dalje potrebno ulagati velike napore za njihov daljnji razvoj kako bi se u konačnici postigao često ponavljani najveći cilj - ostanak stanovništva na otocima i povećanje njihovog ukupnog broja.

Realno sagledavajući globalna događanja društva u cjelini, kako u Hrvatskoj tako i u brojnim zemljama svijeta koje su u istim ili sličnim razvojnim prilikama, ciljevi koji su postavljeni prilično su zahtjevni. Naime, stvarno

globalno kretanje stanovništva, trendovi naseljavanja i gravitiranja pokazuju da prioritet imaju bolje razvijena urbana područja većih i velikih gradova na kopnu.

Vrlo je teško očekivati da će se, provedbom iako strateški osmišljene i planirane politike razvoja i oživljavanja hrvatskih otoka, koja traje puno kraće (svega 15 godina) u odnosu na znatno duže razdoblje nepostojanja i takve politike kao i inicijative, znanja, sposobnosti i aktivnosti uopće, na otocima i s otocima kroz ovo kratko vrijeme odnosno odmah sada dogoditi razvoj mimo realnih mogućnosti.

Međutim analizirajući podatke o broju stanovnika otoka u razdoblju 1857.-2001. (*Prilog 9*) može se doći do sljedećih zaključaka:

- najviše stanovnika na hrvatskim otocima popisano je 1921. godine - 174.994
- najmanje stanovnika na hrvatskim otocima popisano je 1981. godine - 113.299
- kroz 150 godina 4 otoka su ostala bez stanovnika (Glavat, Sv. Andrija, Sušac, Palagruža)
- u promatranom razdoblju pučinski mali otoci bilježe najveći pad stanovništva
- premošteni otoci bilježe rast u vremenu nakon izgradnje mostova
- samo jedan otok (Rab) bilježi kontinuirani rast stanovništva u promatranom razdoblju proteklih 150 godina
- popis stanovništva iz 2001. godine sa ukupnom brojkom od 124.870 stanovnika ipak pokazuje pozitivan trend povećanja broja stanovnika na hrvatskim otocima (posebno većim), dok je problem malih i slabije nastanjenih otoka trajni izazov kojem uz današnje mjere razvoja otoka u sljedećim godinama treba pridodati i nove, uvažavajući njihove specifičnosti
- demografski tokovi na hrvatskim otocima svakako su bili glavni motiv pokretač osmišljene politike Vlade RH razvoja hrvatskih otoka u protekla dva desetljeća a nastaviti će se i ubuduće. Popis stanovništva 2011. godine koji će obuhvatiti i hrvatske otoke mora pokazati pozitivne trendove demografskih tokova na hrvatskim otocima

Sumirani rezultati ukazuju da je neosporno podignuta količina uloženih financijskih sredstava i znanja kroz brojne programe i projekte, čime se neupitno poboljšala i kvaliteta života otočnog stanovništva kroz poboljšanu prometnu povezanost, izgrađeniju otočnu infrastrukturu, pristupačnije obrazovanje, bolju zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, povećan broj subvencija i potpora, a konačno, gradnjom potrebne gospodarske infrastrukture,

potporama otočnim poslodavcima (proizvođačima, obrtnicima, malim brodarima) te brendiranjem tradicionalnih izvornih otočnih proizvoda stvoreni su uvjeti za gospodarski razvoj koji za posljedicu treba imati i demografsku obnovu otočnih sredina.

8. ULAGANJA PO POJEDINIM USPOREDNIM RAZDOBLJIMA ZA KOJA SU PODNESENA IZVJEŠĆA O PROVEDBI ZAKONA O OTOCIMA

1999.-2001. (3 godine) 1.694.562.634,00 kuna

Izvešće o učincima provedbe Zakona o otocima u razdoblju provedbe od 1999. do kraja 2001. godine prihvaćeno na sjednici Hrvatskog sabora u veljači 2002. godini

2004.-2005. (2 godine) 2.907.293.238,68 kuna

Izvešće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2004. i 2005. godini prihvaćeno na 24. sjednici Hrvatskog sabora, 09. veljače 2007. godine

2006. (1 godina) 1.267.333.707,18 kuna

Izvešće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2006. godini prihvaćeno na 27. sjednici Hrvatskog sabora, 05. listopada 2007. godine

2007. (1 godina) 1.889.357.751,89 kuna

Izvešće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2007. godini prihvaćeno na 6. sjednici Hrvatskog sabora, 19. rujna 2008. godine

2008. (1 godina) 1.680.683.121,10 kuna

Izvešće o učincima provedbe Zakona o otocima u 2008. godini prihvaćeno na 11. sjednici Hrvatskog sabora, 03. srpnja 2009. godine

2009. (1 godina) 1.479.264.240,01 kuna

9. ZAKLJUČAK

Otoci su potpomognuta područja RH i u sljedećem desetljeću trebali bi zadržati isti status budući da njihov razvoj još nije dosegnuo nivo koji bi predstavljao sigurnost da više ne postoji opasnost od njihovog nazadovanja i negativnih demografskih tokova.

Svaki otok je specifična sredina za sebe i zahtjeva specifičan pristup u rješavanju problema razvoja kroz partnerstvo lokalne, regionalne i državne razine.

Mali fiskalni kapacitet jedinica lokalne samouprave na hrvatskim otocima traži daljnju pomoć države ali i drugih izvora u financiranju projekata važnih za lokalnu razinu.

Nedovoljno izgrađena osnovna infrastruktura mora se dovršiti u sljedećem desetljeću, posebno u području vodoopskrbe svih otoka, sustava zaštite voda i mora te potrebne prometne, društvene i komunalne infrastrukture.

Demografski tokovi na otocima u ukupnom broju su pozitivni, ali pojedinačno u dijelu i negativni što traži dodatni angažman u osmišljavanju mjera koje bi pojedinačne negativne trendove okrenuli u drugom smjeru.

Energetski ovisni o kopnenom dijelu Republike Hrvatske otoci trebaju iskoristiti i vlastite prirodne potencijale posebno kod obnovljivih i alternativnih izvora energije.

Zaštita prostora otoka i mora definirana je prostornim planovima jedinica regionalne i lokalne samouprave i bitan je čimbenik u očuvanju prirodnih vrijednosti hrvatskih otoka. Prirodne ljepote ,povijesne i kulturne vrijednosti otoka su jedini trajni motiv vraćanja brojnih turista na hrvatske otoke. Održivi razvoj traži punu primjenu na ovom području.

Gospodarstvo usmjereno primarno na turizam, ribarstvo i poljoprivredu uvjetuje visoku angažiranost radnog stanovništva u sezonskom dijelu godine dok u vansezonskom dijelu godine ta aktivnost snažno opada. Gradnjom gospodarskih zona na otocima, osiguravanjem radnih mjesta koja traže visokoobrazovane ljude, potporama gospodarstvenicima za proizvodnju visokokvalitetnih proizvoda koje svaki otok ima, moguće je angažiranost radnog stanovništva na otocima između sezonskog i vansezonskog dijela godine svesti na prihvatljivu razinu te razviti i druge grane gospodarstva.

Sveukupna lokalna, regionalna i državna politika sa svojim ciljevima i mjerama ne može biti JEDINI jamac ostanka i opstanka stanovništva na otocima – razlozi odlaska sa otoka, osobito mladih ljudi, većinom su pojedinačni i osobni, posebno u današnjem vremenu kada su izazovi života u gradovima na kopnu veći nego ikada.

Hrvatski otoci, kao oaze prirodnih ljepota i baštinici bogate hrvatske povijesti i kulture, imaju sve preduvjete da budu još ljepši, uređeniji, perspektivniji i naseljeniji. Svi su pozvani da u tome pomognu i sudjeluju, a definicija održivog razvoja treba biti misao vodilja kako to na najbolji način ostvariti.

Uz lanjsko proglašenje hrvatskih otoka najljepšima na svijetu trend njihovog ocjenjivanja nastavio se i ove godine pa je otok Vis uvršten na popis 10 neotkrivenih otoka iz snova, naglašavajući i vrednujući njegovu netaknutu prirodu, ekološke maslinike i vinograde te vrhunsku gastronomsku i enološku ponudu. U isto vrijeme otok Hvar se našao na popisu od 10 najboljih destinacija za razonodu i uživanje.

Hrvatska država vodi i voditi će i dalje proaktivnu politiku prema otocima, koji su za razvoj turizma ali i za neke druge životne segmente najperspektivnija područja države, politiku temeljenu na osnovnoj ideji i pretpostavci – da njihov razvoj bude isključivo održiv. Takav stav uvjetuje ulaganje najvećih napora u provedbu onih programa, projekata i mjera koje će postojećem otočnom stanovništvu i dalje omogućiti, ali i unaprijediti, život na tim područjima, a novorođene naraštaje privući i zainteresirati da se školuju i nastave svoj život tamo od kuda su i potekli.

10. POPIS PRILOGA

- Prilog 1 - Pregled uloženih sredstava Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u otoke u 2009. godini**
- Prilog 2 - Pregled uloženih sredstava ostalih ministarstava, državnih institucija i javnog sektora u otoke u 2009. godini**
- Prilog 3 - Broj izdanih otočnih karata („vinjeta“) za trajektni prijevoz za razdoblje 2005.-2009.**
- Prilog 4 - Pregled uloženih sredstava Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u otočne infrastrukturne projekte u razdoblju 2004.-2009.**
- Prilog 5 - Pregled uloženih sredstava Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u otočne subvencije i potpore u razdoblju 2004.-2009.**
- Prilog 6 - Broj realiziranih projekata i kumuliranih sredstava iz povrata poreza na dohodak otočnih gradova i općina za razdoblje 2003.-2009.**
- Prilog 7 - Usporedni prikaz dodijeljenih državnih potpora otočnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta za razdoblje 2006.-2009.**
- Prilog 8 - Popis nositelja oznake HOP i proizvoda s oznakom HOP po županijama i otocima**
- Prilog 9 - Broj stanovnika otoka u razdoblju 1857.-2001.**